

Markedsrapport Sydafrika

Baggrund

Sydafrika har i en årrække været plaget af udfordringer og støj på den økonomiske og politiske front. Landet har døjet med mangelfuld politisk ledelse og en økonomi, der i en årrække ikke er vokset i trit med vækstpotentialt. Kombineret med politiske slingrekurs og mangel på strukturreformer har det ført til en svækkelse af landets ellers stærke offentlige institutioner og en misallokering af kapital i forhold til vedligeholdelse og udbygning af kerneinfrastrukturen.

Sydafrikas internationale rating har i mange år nydt godt af landets effektive banksektor og veletablerede politiske og økonomiske institutioner. Den negative udvikling i de senere år har dog betydet, at rating-bureauerne har sat spørgsmålstegn ved landets "Investment grade" rating.

På trods af de mange udfordringer, vurderes Sydafrika fortsat som et af regionens mest sikre lande at investere i. Og med en ny præsident i spidsen for landet, vejrer investorerne der morgenluft. De kommende år skal vise, om den tiltrængte reform-agenda som Cyril Ramaphosa gik til valg på, faktisk gennemføres og vil have den ønskede effekt.

Tabel 1: Økonomiske nøgletal for Sydafrika

	2014	2015	2016	2017	2018 (Skøn)	2019 (Skøn)	2020 (Skøn)
Real BNP-vækst (pct.)	1,8	1,3	0,6	1,3	1,7	1,9	2,4
BNP. pr. capita (USD, PPP)	13.053	13.182	13.252	13.499	13.880	14.240	14.530
Inflation (pct.)	6,1	4,5	6,6	5,2	5,1	5,4	5,2
Offentlig budgetbalance af BNP (pct.)	-4,5	-4,2	-3,9	-4,4	-3,5	-3,4	-3,0
Offentlig gæld (brutto) af BNP (pct.)	46,5	48,9	50,6	51,9	50,9	50,5	49,4
Betalingsbalancens løb. poster af BNP (pct.)	-5,1	-4,6	-2,8	-2,5	-2,7	-2,8	-3,0
Udlandsgæld af BNP.	40,4	43,5	49,3	44,8	38,5	39,7	39,2
Total ekstern gældservicering af BNP.	2,2	2,5	4,3	3,5	3,3	3,5	3,4
Valutakurs R:USD	10,8	12,8	14,7	13,3	12,5	14,0	15,0

Kilde: EIU, Maj 2018, IMF World Economic Outlook, April 2018

Udgivet af: Dansk Erhverv i samarbejde med EKF – Danmarks Eksportkredit

Økonomisk udvikling

Sydafrikas økonomi har i de seneste år været plaget af tilbagegang i en række nøglesektorer og strukturelle underskud i økonomien som helhed. De seneste års negative økonomiske udvikling sker blandt andet på baggrund af et politiske dødvande, stærkt knyttet til den tidligere præsident Jacob Zuma, og en stigende utilfredshed i befolkningen.

Arbejdsmarkedet er kendetegnet ved høj ledighed og hyppige strejker i vigtige eksportrelaterede sektorer. Dette er blevet forstærket af udfordringer med energiforsyningen, hvor perioder med strømafbrydelser har påvirket den indenlandske produktion, såvel som investortilliden. Landet kæmper derudover med et vejrafhængigt landbrug, lokal tørke og mangel på vand, et højt kriminalitetsniveau og udbredt korruption.

Med Sydafrikas ny præsident Cyril Ramaphosa i spidsen er der forventninger om, at der gennemføres politikker der kan være med til at konsolidere landets økonomi på kort- og langsiget. På kort sigt styrkes bl.a. skatteopkrævningen via en forhøjelse af moms fra 14% til 15%, samt udskiftning i ledelsen i kriseramte offentligt ejede virksomheder. Økonomien på længere sigt ventes at blive styrket gennem et forbedret uddannelsessystem, der skal få bugt med arbejdsløsheden og give bedre muligheder for værditilvækst i landet, ligesom der ventes forbedringer i infrastruktur og elforsyning.

Blandt de væsentligste risici tæller en vigende investeringslyst, hjulpet på vej af en mulig depreciering i forhold til dollaren. Udsigt til stigende renteniveauer i de udviklede lande kan også betyde, at det bliver sværere for Sydafrika at tiltrække investeringer. Vækstfremskrivninger for de næste fem år ventes op mod 2%, hvilket er i den lavere ende for et land, som karakteriseres som et emerging market.

Tabel 2: **Sydafrikas handelsforhold til Danmark**

Dobbeltbeskatningsaftale med Danmark	Ja
Dansk vareeksport til Sydafrika 2017	2,41 mia. DKK
Dansk tjenesteeksport til Sydafrika 2017	4,24 mia. DKK.
Dansk vare- og tjenesteeksport til Sydafrika 2017	6,65 mia. DKK.
Dansk vareimport fra Sydafrika 2017	0,98 mia. DKK.
Dansk tjenesteimport fra Sydafrika 2017	2,68 mia. DKK.
Dansk vare- og tjenesteimport fra Sydafrika 2017	3,66 mia. DKK.
Danske datterselskaber i Sydafrika 2016	125 (11.605 ansatte i alt)

Kilde: SKAT og Danmarks Statistik

Politisk udvikling

Efter at den politiske situation i Sydafrika er blevet forværret over de senere år som følge af den tidligere præsident Jacob Zuma's mangelfulde ledelse. Eksempelvis steg landet gældsætning fra 30% af BNP i 2009 til 55% i 2017, som følge af et offentligt forbrug uden kobling til landets indtægter. Regeringen er tidligere blevet kritiseret af institutioner som IMF, OECD, Verdensbanken, såvel som de store rating-bureauer, for manglende strukturreformer. Fortsat splittelse i det regerende ANC - African National Congress - sænker reformaktiviteten på arbejdsmarkedet og i uddannelsessystemet og de statsejede selskaber. Især manglen på reformer for de statsejede selskaber er en udfordring, da staten har betydelige forpligtelser i forhold til de statsejede selskaber, der udgør ca. 18 procent af bnp.

ANC har domineret den politiske scene siden demokratisering efter afviklingen af apartheidstyret i 1994. ANC har vundet samtlige fem valg siden med overvældende flertal. Partiets popularitet er dog faldet løbende med årene, hvor oppositionspartiet Democratic Alliance i stigende grad har vundet vælgertilslutning. På ANC's valgmode i december 2017 blev Cyril Ramaphosa valgt som ny partileder.

Med valget af Cyril Ramaphosa er optimismen dog i en vis grad ved at blive genfundet. Ramaphosa har en lovende reform-agenda, der bl.a. handler om udryddelse af fattigdom, forbedret uddannelse, forbedret infrastruktur. Alt dette vil have positiv indflydelse på væksten, men det kræver konkrete, gennemførte tiltag vil vise, om det er muligt for Ramaphosa at få sin politik igennem.

Tabel 3: **Sydafrika på globale ranglister**

Sydafrika	
WIPO's Global Innovation Index	57 (ud af 127)
World Economic Forum's Global Competitiveness Index	61 (ud af 137)
Transparency Internationals "Corruption by country"(efter laveste niveau)	71 (ud af 180)
Verdensbankens "Ease of doing business" (samlet score)	82 (ud af 190)
Verdensbankens individuelle parametre:	
Bureaukрати ved opstart af virksomhed (efter laveste niveau)	136 (ud af 190)
Adgang til kredit (efter nemmeste adgang)	68 (ud af 190)
Beskyttelse af mindretalsaktionærer (efter mest effektive beskyttelse)	24 (ud af 190)
Bureaukрати for virksomheder ved eksport/import (efter laveste niveau)	147 (ud af 190)
Kilde: Se kildehenvisning på sidste side	

Markedsmuligheder

Sydafrika forbliver et af de mest attraktive markeder i regionen. Landets udgangspunkt for dansk eksport er solidt. En ung befolkning, mangel på energi, behovet for at modernisere landbruget og store infrastrukturinvesteringer åbner muligheder for dansk eksport.

Infrastruktur - Den voksende befolkning stiller krav til bedre og udvidet infrastruktur. Her vil danske eksportører med denne ekspertise kunne bidrage til forbedringer.

Vedvarende energi - Bæredygtige og energisparende løsninger inden for vedvarende energi er i høj kurs. Elproduktionen har svært ved at følge med efterspørgslen, og udgør en flaskehals for den økonomiske vækst. Det giver muligheder for danske eksportører.

Landbrugssektoren - beskæftiger størstedelen af befolkningen, og danske specialister kan finde et interessant marked her, idet sektoren kan drage stor nytte af danske teknologiløsninger og specialviden.

10 største danske eksportvarer til Sydafrika

Tabel 4: Overkategorier

1.	Kraftmaskiner og motorer 438 mio. kr.
2.	Medicinske og farmaceutiske produkter 321 mio. kr.
3.	Maskiner og -tilbehør til industrien 266 mio. kr.
4.	Organiske kemikalier 179 mio. kr.
5.	Kød og kødvarer 149 mio. kr.
6.	Elektriske maskiner og apparater; tilbehør 142 mio. kr.
7.	Kemiske materialer og produkter 129 mio. kr.
8.	Specialmaskiner til forskellige industrier 110 mio. kr.
9.	Tekniske og videnskabelige instrumenter 83 mio. kr.
10.	Diverse forarbejdede varer 80 mio. kr.

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 5: **Underkategorier**

1. Vinddrevne elektriske generatorer	379,4 mio. kr.
2. Dele til ikke elektriske kraftmaskiner og motorer	153,2 mio. kr.
3. Enzymer og tilberedte enzymer	87,6 mio. kr.
4. Statiske vekselrettere	59,5 mio. kr.
5. Lægemidler bestående af blandede eller ublandede produkter	48,9 mio. kr.
6. Kontroltavler, kontrolpulte og lignende apparater til elektrisk styring	36,3 mio. kr.
7. Katalysatorer på bærestof	26,6 mio. kr.
8. Høreapparater (undtagen dele og tilbehør)	25,1 mio. kr.
9. Lommelygter, håndlygter og lignende transportable elektriske lygter med egen strømkilde	24,5 mio. kr.
10. Hæmoglobin, blodglobuliner og serumglobuliner	22,1 mio. kr.

Kilde: Danmarks Statistik

Kommercielt klima

Sydafrikas kommercielle klima ligger i den bedre ende i regional sammenhæng og har gjort det i en årrække. Sydafrika scorer bedst i kategorier omkring konsekvent skatte-lovgivning, juridisk system, begrænset korrupsion, god infrastruktur. Omvendt lider det operationelle klima under strejker på arbejdsmarkedet som i høj grad er præget af en stærk faglig organisering. Dog er der i de seneste års politiske dødvande sket en forringelse af for-retningsklimaet, der har eroderet i Sydafrikas forspring i regionen.

Landets stærke forfatning og anerkendte juridiske system trues af en pågående debat om ændring af investerings-lovgivningen, der har til formål at tilgodese lokalbefolkningen. Sydafrika har i forvejen gjort sig bemærket ved at kræve, at der altid skal være et element af "Black Economic Empowerment". I realiteten har det betydet, at en række udenlandske investorer bliver skræmt væk ved tanken om, at de skal dele styringen af forretningen med lokale. ANC støtte til en ekspropriationspolitik ventes ikke at udgøre en stor risiko i praksis under præsident Ramaphosa, om end selve diskussionen af emnet afkræver at investorer gør sig modne overvejelser.

Som kontinentets finansielle hub har Sydafrika en stærk banksektor, der er velintegreret i det globale finansielle kredsløb. Banksektorens samarbejde med udenlandske banker, giver de danske eksportører og investorer fine muligheder for at etablere sig i landet.

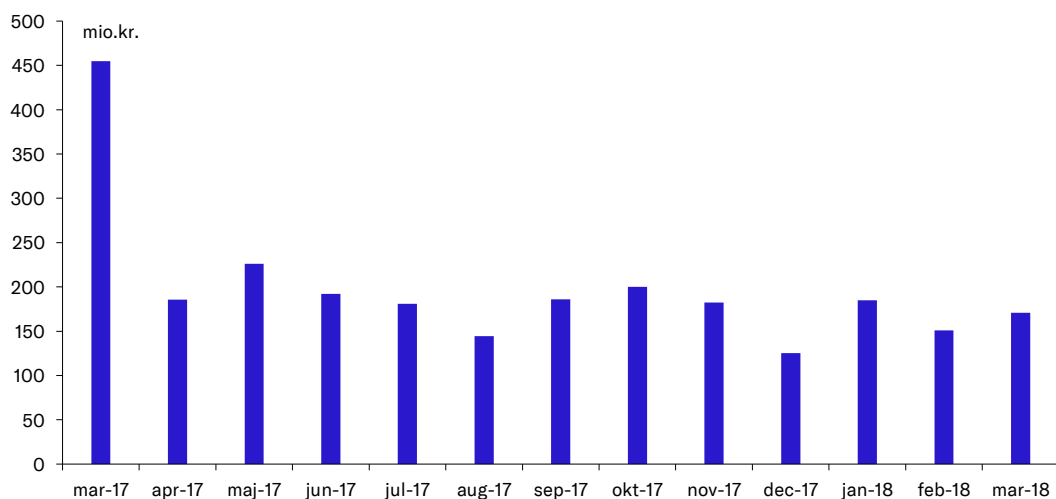
EKF har forhåndsgodkendt en række af de store banker, såsom ABSA Bank, Development Bank of South Africa, FirstRand, Nedbank og Standard Bank of South Africa. Det udelukker dog ikke, at andre banker kan godkendes, hvis efterspørgslen opstår.

Tabel 6: **Modtagere af dansk vareeksport 2017, rangeret**

[Redacted]	
1. Tyskland	102 mia. kr.
2. Sverige	78,5 mia. kr.
3. Storbritannien	53,8 mia. kr.
37. Singapore	2,8 mia. kr.
38. Taiwan	2,5 mia. kr.
39. Thailand	2,5 mia. kr.
40. Sydafrika	2,4 mia. kr.
41. Iran	2,3 mia. kr.
42. Rumænien	2,2 mia. kr.
43. Letland	2,2 mia. kr.

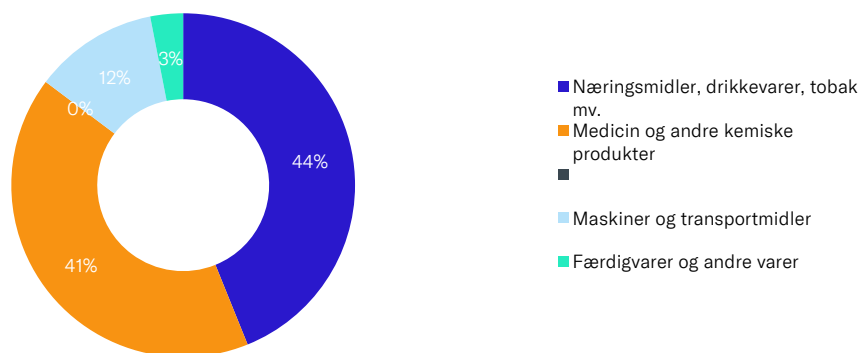
Kilde: Danmarks Statistik

Figur 1: **Dansk vareeksport til Sydafrika fra mar. 2017 til mar. 2018**

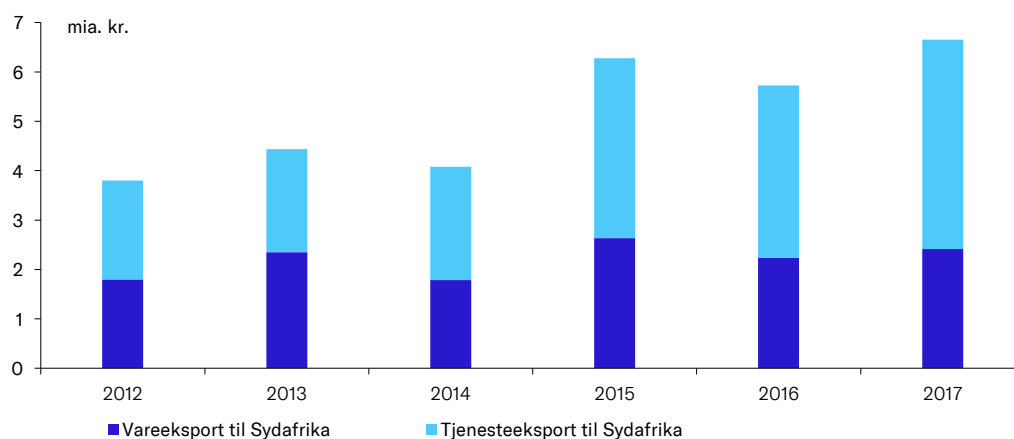
Kilde: Danmarks Statistik

Figur 2: **Hovedkomponenter i den danske vareeksport til Sydafrika fra januar til september 2017**

Kilde: Danmarks Statistik og Udenrigsministeriets eksportudsiget for Sydafrika

Figur 3: **Dansk vareeksport til Sydafrika fra 2012 til 2017**

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 6: **Hovedkomponenter i den danske vareeksport til Sydafrika**

	2014	2015	2016	2017	2018 Januar	Vækst mio. År-t-dato
Vareeksport i alt, mio. kr.	1.787,4	2.634,7	2.237,9	2.414,1	185,2	
Vækst mio.kr.	-560,2	847,3	-396,9	176,4		25,0
Vækst i pct.	-23,9%	47,4%	-15,1%	7,9%		
Andel af Danmarks vareeksport	0,3%	0,4%	0,3%	0,4%	0,3%	
Hovedkomponenter i eksporten						
Næringsmidler, drikkevarer, tobak mv.	189,2	201,1	174,8	300,7	30,	18,8
- Kød og kødvarer	55,9	79,3	58,7	149,2	17,9	17,9
- Diverse næringsmidler	53,9	51,5	46,4	58,0	6,2	1,5
- Mejeriprodukter og fugleæg	39,3	42,6	41,5	58,9	4,3	0,1
Råstoffer, ikke spiselige, undt. brændsel	18,7	26,2	22,1	20,2	4,9	3,2
- Animalske og vegetabiliske materialer	17,9	25,3	21,3	18,0	4,6	2,9
- Gødningsstoffer og mineraler, rå	0,2	0,3	0,1	1,3	0,2	0,2
Mineral, brændsels- og smørestoffer o.l.	7,4	8,1	4,0	0,3	0,0	-0,1
Kemikalier og kemiske produkter	474,7	557,0	510,6	693,3	64,9	12,9
- Medicinske og farmaceutiske produkter	236,7	292,4	235,6	320,9	24,2	-0,5
- Kemiske materialer og produkter	99,0	79,2	108,7	179,3	21,7	9,0
- Organiske kemikalier	102,6	132,9	102,3	128,5	12,0	3,1
Forarbejdede varer, primært halvfabrikata	112,3	114,4	121,4	114,2	6,9	-1,
- Metalvarer	61,2	57,5	68,2	66,3	2,6	-2,6
- Ikke jernholdige metaller	18,4	20,0	19,6	16,1	1,1	-0,9
- Varer af ikke-metalliske mineraler	9,3	11,7	8,2	7,0	0,9	0,7
Maskiner og transportmidler	829,4	1.534,0	1.179,7	1.075,9	62,4	-6,0
- Kraftmaskiner og motorer	142,8	597,3	564,2	438,3	2,5	-24,3
- Maskiner og -tilbehør til industrien	353,9	413,9	206,5	266,0	27,0	3,5
- Specialmaskiner til forskellige industrier	123,8	263,0	133,9	110,4	14,6	10,0
Færdigvarer og andre varer	155,3	193,2	224,2	205,1	15,1	-2,7
- Tekniske og videnskabelige instrumenter	59,8	71,6	85,1	83,1	6,7	-3,6
- Diverse forarbejdede varer	52,2	64,7	52,6	80,3	4,7	0,6
- Beklædningsgenstande og -tilbehør	13,4	14,3	23,0	15,9	1,2	-0,1

Kilde: Udenrigsministeriet/ Danmarks Statistik

Om Markedsrapport

Markedsrapport er en del af Dansk Erhvervs løbende overvågning af de internationale markeder og udkommer i opdateret version hvert kvartal. Publikationen udarbejdes i samarbejde med en gruppe samarbejdspartnere, der besidder en helt særlig viden om handels- og forretningsvilkår på de vigtigste danske eksportmarkeder. Samarbejdspartnerne er:

EKF – Danmarks Eksportkredit

Har du brug for en kredit til at udvikle din virksomhed eller levere en ordre til en kunde i udlandet? Har din eksportkunde brug for finansiering for at kunne købe dine varer? EKF er Danmarks Eksportkredit, og vi hjælper danske virksomheder frem i verden ved at finansiere jeres forretninger og tage de risici, der kan være forbundet med at handle med andre lande. Som en del af vores arbejde vurderer vi løbende økonomisk og politisk risiko på de fleste eksportmarkeder. Kontakt EKF på 35 46 26 00 eller besøg på www.ekf.dk, hvis din virksomhed har brug for finansiering til eksport eller er underleverandør til eksport.

Det Dansk-Tyske Handelskammer (www.handelskammer.dk)

Udenrigsministeriet (www.um.dk)

Markedsrapport er baseret på en række solide statistikkilder, som Dansk Erhverv finder troværdige: Danmarks Statistik, Eurostat, IMF, WTO, OECD, Danmarks Nationalbank, Verdensbanken og The Economist Intelligence Unit. Gengivelse af materiale fra Markedsrapport skal ske med Dansk Erhverv anført som kilde.

For yderligere information om Markedsrapport, herunder om muligheden for at blive samarbejdspartner, kontakt venligst Michael Bremerskov Jensen, chefkonsulent, EU & International, Dansk Erhverv, på tlf. +45 31 75 24 00 / email: mje@danskerhverv.dk.

For mere om Dansk Erhverv se vores hjemmeside på: www.danskerhverv.dk